

Dit digitale blad is een raapsel van wetenswaardigheden en ongein betreffende de Koninklijke Marine en Koopvaardij uit het heden en verleden en is samengesteld door Arie Krijgsman verder genoemd, de redactie!

Deze digitale krant fungeert als verlengstuk en is onafscheidelijk verbonden aan de website: <https://www.tenanker.com> en conformeert zich aan de regelgeving zoals daar is vermeld.

tenanker@kpnmail.nl

1^e jaargang – 12 december 2018 – nummer 28 - extra kersteditie

In deze uitgave:

Blz. 2	Terugblik en toekomst...
Blz. 4	Kerst verhaal van de On-Schotse Schot
Blz. 8	Kerstverhaal van Peerke uit Ulvenhoek
Blz. 11	Het Matrozenkoor
Blz. 14	Met Kerstmis thuis 1962 / L 9609
Blz. 21	Het einde van de Wereld
Blz. 24	Kalkoen met Whisky
Blz. 25	1961 kerst diner te Biak
Diverse	Oude kerstkaart wensen...en andere zaken

Prettige Kerstdagen

Geschiedenis en terugblik op het eerste levensjaar van **Ten Anker******

Beste vrienden,

Aan het einde van het jaar 2015 borrelde bij enkele mannen het gevoel op dat zij iets misten in verband met ons verleden. Er bestonden veel aan de marine gerelateerde verenigingen. Er waren tal van reünie commissies die oude collega's bij elkaar wilden brengen. Maar er doken steeds dezelfde praktische problemen op. Deze werden al ons snel duidelijk. We zijn inmiddels allemaal een dagje ouder geworden. En dat manifesteert zich in mobiliteits- of andere gezondheidsproblemen.

Grote afstanden afleggen om elkaar te ontmoeten werd moeilijk voor veel van onze ex-collega's. Ook het kostenplaatje voor een dag of langer van huis was een probleem.

Samen met enkele oude bekenden hebben we lang zitten debatteren over de vraag hoe dit probleem op te lossen. We kwamen tenslotte uit op gebruikmaken van social-media, immers, iedereen heeft tegenwoordig wel internet.

Ik ben daarop aan de slag gegaan met het idee een website te bouwen die zou gaan fungeren als een vorm van digitaal clubhuis. Een soort van digitale vereniging met korte verbindingslijnen.

Maar bij een 'club' hoort ook een clubblad. Dat werd een digitale krant, waarin onze leden maandelijks hun verhalen, vaak uit de oude doos, herinneringen en belevenissen in kwijt konden.

Het werd een groot succes. Het aantal leden groeide snel en ons clubblad werd veel en goed gelezen.

Maar aan alle leuke dingen komt een einde. Aan het einde van verleden jaar ontstond er wrevel in het bestuur van de vereniging die ik zelf had opgericht. De spanningen liepen op en ik besloot op eigen initiatief, in december 2017 afscheid te nemen van deze club.

Er kwamen veel reacties van leden die hun spijt betuigden over mijn afscheid. Veel van die reacties waren van een zodanige aard dat ik besloot opnieuw een soortgelijke digitale krant uit te gaan geven. Deze digitale krant zou uitkomen op persoonlijke titel, onder een andere naam, en volledig onafhankelijk. Los van het verleden. Ons nieuwe blad kreeg de naam ****Ten Anker**** en ik trad op als coördinator en hoofdredacteur.

Daarnaast had ik, in samenwerking met Peter de Haan als moderator en Leo Rutten als beheerder een Facebook account online met de naam 'De Bakstafel'. De combinatie krant en Facebookpagina bleek uitstekend te werken.

Nu 2018 op haar einde gaat lopen en 2019 al voorzichtig om het hoekje kijkt wil ik graag kwijt dat, ondanks tegenwerking en samenspanning, ik, door jullie enthousiasme en

medewerking, dolgelukkig ben met mijn plan me niet aan de kant te laten schuiven en door ben gegaan met mijn hobby.

In de vorige uitgaven van ****Ten Anker**** heeft u kunnen lezen dat we inmiddels meer dan 500 vrienden en abonnees hebben. Ik wil jullie dan ook allemaal uit de grond van mijn hart danken voor jullie felicitaties en steunbetuigingen. Daarnaast wil ik ook jullie bedanken om een andere reden, want zonder jullie steun, medewerking en inzenden van redactie had ik dit resultaat nooit waar kunnen maken.

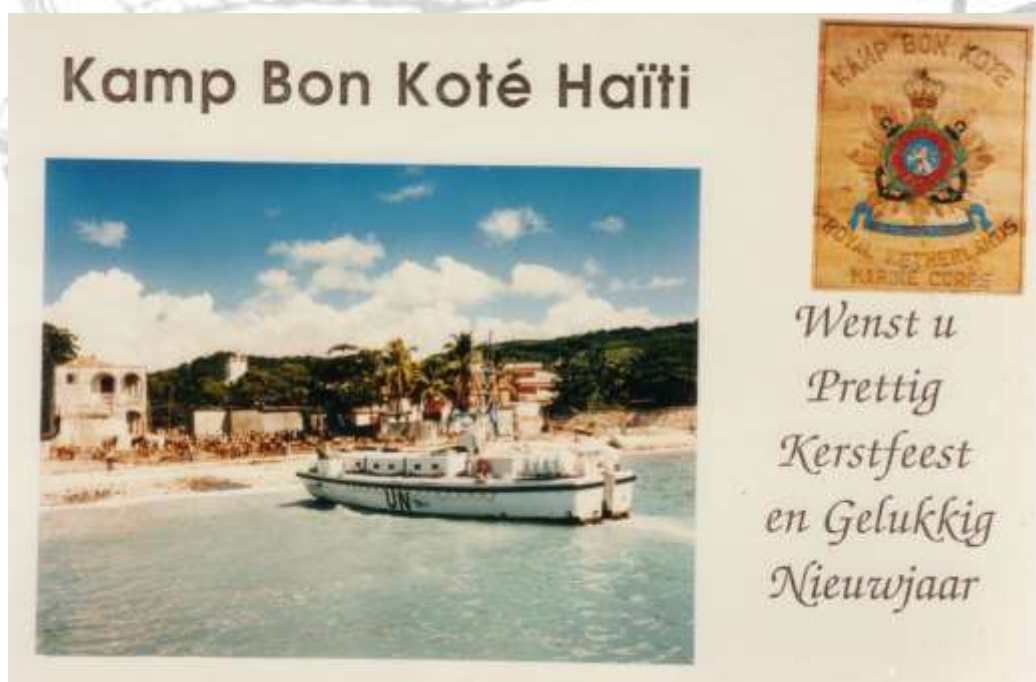
Helaas kwamen er, naast heel enthousiaste berichten ook andere binnen. Bijvoorbeeld over het wegvallen van abonnees. Dit jaar hebben we stil gestaan bij het overlijden van onze geweldige sobat Gerard Stegeman. Dit maakte grote indruk op velen van ons. Vanuit de redactie heb ik namens al onze abonnees de nabestaanden ons welgemeend medeleven overgebracht in de hoop dat Gerard zijn vaste ankerplaats heeft gevonden.

Tenslotte wil ik jullie en al die jullie dierbaar zijn hele fijne kerstdagen toewensen enne... pas op voor overdaad. Want wat lekker is, kan ook schadelijk zijn. Geniet van deze tijd en het leven. Tot in 2019.

Aan de Nieuwjaareditie wordt hard gewerkt en deze verschijnt in de eerste week van januari 2019.

Arie
Krijgsman

De On-Schotse Schot

Kerstverhaal uit de Blauwe Wimpel 1975

De dingen tussen hemel en aarde !

U kunt het lezen in Shakespeare's „Hamlet“, dat er meer dingen tussen hemel en aarde zijn, waarvan de mens zelfs nog niet gedroomd heeft. Er gebeuren dingen die met de rede, het verstand, niet te verklaren zijn. Op het land, maar zéker op zee. En dan met name als het om de wateren gaat, die Schotland en de Schotse eilanden omspoelen. Men gelieve dit in overweging te nemen bij het lezen van bijgaand verhaal van de hand van onze medewerker M. van Westen.

Door M. van Westen , tekeningen : Reint de Jonge.

Half december kreeg het me weer te pakken, en ditmaal zette ik door. Ik wilde in m'n wintervakantie naar Schotland. Ik had dat al meermalen gewild, maar steeds hadden allerlei overwegingen juist voor ik ertoe besloot het me belet. Deze keer was het verlangen te sterk.

Het was behalve een romantisch ook een natuurlijk verlangen. Romantisch in zover het de vlucht betrof uit een overbevolkt land, een overgeorganiseerde maatschappij. En een natuurlijk omdat ik Schotland kende uit m'n Marine tijd op het eind van de oorlog. Ik hield ervan en verlangde het wéér te zien. De boot bracht me naar Hull en de trein naar Inverness; een boemeltje na veel vertraging, op het station van Tain, Rosshire, een stadje op de zuidelijke oever van de Dornoch Firth. Intussen had de bevrijdingsroes zich al gemanifesteerd , al trachtte ik me te wapenen tegen idealisering. Weldadig waren de afwezigheid van massa's mensen en voertuigen, de eenzaamheid van het landschap, en de indolentie van m'n weinige medereizigers die allemaal even weinig haast hadden als de machinist.

Hoe het na het station van Tain zou gaan wist ik niet. Destijds was er geen verbinding met m'n reisdoel: een klein dorp aan de voet van torenhoge, rode rotsen aan de Moray Firth. Ik dacht dat het Balintore heette en dat bleek juist. Bij het station stond een bus:

Portmahomack via Balintore. Na een scherpe daling bij de zee stapte ik eruit. Er was niets veranderd. Gelukkig. Ik had de heimelijke vrees er een kerncentrale te zullen vinden. En waarachtig, ook het hotelletje stond er nog, onveranderd. Het stond aan het water op een uitlopend plateau'tje, rijzend uit rotsblokken. Een oud pandje; kleine raampjes, zware muren van grijze natuursteen. Vanuit m'n kamer keek ik uit over de brede Moray Firth en de Noordzee. Op heldere dagen blauwde in het zuidoosten de zware, gekartelde kust van Nairn en Moray. Links zag ik de enorme cliffs wegwijken naar Dornoch en Tarbat Ness, rechts naar Cromarty en Black Isle.

Heerlijke dagen bracht ik er door. Ik wandelde urenlang en klauterde langs de woeste kust. Ik ging door ravijnen met heldere beken. dalen met meren en oude burchtruïnes en beklom eenzame, met mos, heide en andere typisch noordelijke plantengroei bedekte heuvels. Ik genoot van het grootse panorama der springende heuvelkammen, een lijnenspel, onderbroken, ver landinwaarts, door de zware massieven van de Ben Wyvis en de Beinn Dearg. Ik praatte met herders en geïsoleerd wonende boeren en met mensen van Balintore, 's avonds aan de bar.

Ik werd even een ander mens, nog maar zeer in de verte gelijkend op de gespannen, nerveuze figuur van een maand daarvoor.

Toen ik op Kerstavond beneden kwam was er nog maar één plaats aan de bar onbezet. Dat was naast Ben Fraser. Ik aarzelde even, maar ging toch zitten. Het was er stampvol en de rook om te snijden. De harde, verweerde koppen der boeren en vissers waren in de hoeken van het lage vertrek nauwelijks zichtbaar. Uit de houtblokken in het haardvuur spatten knetterende vonken. De whisky ging vlot over de bar. Het was een leven als een oordeel maar enorm gezellig, De sfeer werd nog verhoogd door de vrij felle storm die in de loop van de dag was opgestoken. Hij huilde om het gebouwtje en het brandingsschuim zwiepte tegen de luiken. Ben Fraser was iemand die me niet zo erg lag. Ik heb altijd al iets gehad tegen mensen met een al te grote mond, tegen opscheppers en betweters. En tot die categorie behoorde Ben Fraser. Overigens was hij een robuuste, omstreeks vijftigjarige visser met een verwarde baard en wenkbrouwen als borstels, Onverschrokken, was z'n reputatie. En de beste zeeman tussen Kirkwall en Inverness. Ik had al een paar maal gedacht dat hij eigenlijk geen Schot was. Daar waren bepaalde aanwijzingen voor, leek me. Niet zozeer z'n grote mond. Maar z'n gedrag was anders. In welk opzicht? Dat is moeilijk te omschrijven. In elk geval anders dan dat van zijn dorpsgenoten. Om kort te gaan, ik voelde intuïtief het ón-Schotse element in zijn persoonlijkheid. Wat nu gebeurde, versterkte me in dat gevoel. Want achter ons was een discussie ontstaan over de waarheid van een van die typisch Schotse mysterieverhalen. Iemand uit het naburige Sandwick had het verhaal verteld. Maar een kennelijk gepensioneerd zeeman - meer bereisd - waagde het er aan te twifelen. Hij deed dat tactvol, maar toch escaleerde de discussie om de een of andere reden plotseling tot een veel scherper vorm. Ineens stond Ben Fraser van z'n kruk op en verklaarde op hoge toon - het was tegelijk stil - dat zoiets nonsens was, onbestaanbaar en ouwe wijven geklets. Wanneer kwamen de mensen daar nu eindelijk eens overheen. Hij noemde de man uit Sandwick een achterlijk varken. En als hij nog eens zo'n verhaal had, dan moest hij dat maar aan z'n eigen boerenfolk daar verkopen. Hier, in Balintore, was meer verstand. etc. etc.

Maar dat liet de Sandwicker zich zo maar niet zeggen. Na een felle woordenwisseling volgden een paar klappen. Gelukkig wist de herbergier vóór de partijkeuze van alle aanwezigen - „'t is Kerstavond, boys, vrede op aarde" - de heren wat te kalmeren. Het bleef verder bij venijnige blikken. Ben Fraser keerde terug naar de bar en dronk verder. Een dergelijke reactie is uitermate ón-Schots en ik probeerde er voorzichtig wat over te zeggen. Maar Ben zei geen stom woord, Hij zei helemaal niets meer. Er scheen hem iets dwars te zitten. Zat hij na te mokken? Had hij ergens spijt van? Toen de deur werd opengerukt,- diep in de nacht - waren er nog vier man over. Een stem, ergens tussen oliejas en zuidwester, schreeuwde dat we mee moesten. Schip in nood! vijf mijl pal Oost; verzoek kustwacht; één reddingboot onklaar, de andere op karwei. Ben schrok op uit z'n lethargie en begon heftig uit te varen. Hij was geen rédder. En gek evenmin. Laat ze maar verzuipen. Enzovoort. Scheldend ging hij mee en ik met hem. Voor ik het wist stond ik, van alle attributen voorzien in de stuurkast van een drifter, gooide iemand de motor op gang, en greep de eerste de beste zee buiten he! havendammetje ons gemeen in de flank. Ben Fraser stond aan het wiel, en ik moet zeggen dat van het adagium „de beste zeeman enz." weinig gelogen kan zijn. Formidabel, zoals hij het schip hanteerde in dat stuk wild water. Na een uurtje ongenadig dansen - ik hield de nationale reputatie met grote moeite overeind * werd een zwak, bewegend lichtje zichtbaar. Dichterbij gekomen veegde een wolkenveld de maan schoon. Ik zag een coaster met zware slagzij en een half overboord geschoven deklading in zinkende toestand. Het was hoog tijd. Drie van onze mannen gingen naar voren met touwen en een net, springend, zich vastklemmend en worstelend met overslaande zeeën. Ik wilde ook mee, maar Ben beduidde me achter te blijven. Ik school achter het stuurhuis. Het was onmogelijk langzij te komen. We slingerden en stampten verschrikkelijk. Zware zeeën braken over de coaster heen, uitspattend in wolken schuim.

Ben klaarde het. Hij deed het tóch. Ik keek naar z'n gezicht. Het stond gespannen, maar eí lag ook een grijns over. Een vechter. Maar ineens was er geen grijns meer. Hij sperde z'n ogen wijd open. Er was angst in z'n ogen. Haast paniek. Ik begreep er niets van. Flarden van Keltische legenden flitsen een seconde door me heen. Zag hij een luguber zeemonster? Kwam er een huizenhoge golf op ons af ?, Ik keek naar de coaster. Uit het dekhuis verscheen, ondersteund door

twee mannen, een witte figuur, scherp zichtbaar in 't licht van de schijnwerper. Een jonge vrouw gehuld in een witte deken en met een witte doek over haar hoofd. In haar armen klemde ze iets vast. Het moest een baby zijn. Was het dàt wat Ben zag? Ik duwde de deur van de stuurkast open en vroeg of er iets was. Ben luisterde niet. Keek niet eens. Ik hoorde hem alleen steunen: „It's the Virgin! It's the Virgin! De Heilige Maagd!"

Op een gunstig moment lukte het de vrouw over te brengen. Daarna volgden de mannen. Er waren kritieke momenten, waarin we door de oprijzende zeeën tegen de coaster tot splinters geslagen dreigden te worden. Maar Ben's vakmanschap was indrukwekkend. Ze werden er allemaal afgehaald. Daarna hielden we af. Nog een poos was het slingerend coasterlicht zichtbaar, laag en lager boven de golfkammen. En dan ineens niet meer. Bergen achterwaarts inkomend water stuwden ons gierend en slingerend naar de kust. Een paar man verzorgden de schipbreukelingen beneden. Ben bleef aan het roer. Maar op een gegeven ogenblik zag ik hem een stap naar de trap doen. Hij hurkte en loerde naar beneden. De vrouw lag op een bank. Ik kuchte. Hij schrok, sprong achter het wiel en vloekte. In z'n ogen was nog steeds iets van dezelfde angst. Maar ook iets van lichte twijfel. De Cromarty Firth, een paar mijl Zuid van Balintore, is komvormig en vanuit zee toegankelijk door een nauwe doorgang tussen hoge rotswanden. Daar liggen Cromarty en Invergordon, iets minder onaanzienlijk dan Balintore. De passage van deze ongemarkeerde doorgang, met déze zee en déze nacht: ik noemde u Ben's adagium al. We legden aan te Invergordon. Daar waren een dokter en een goede verbinding met Inverness. De drifter bleef te Invergordon de storm afrijden. Drie man bleven aan boord en gingen te kooi. Ben ging lopen naar Balintore. Hij deelde dat kortaf mee en we vonden het vreemd. De afstand was aanzienlijk over een pad langs de kust. Ik besloot echter mee te gaan. We spraken geen woord. Dat was trouwens ook haast onmogelijk door de storm. Toen we driekwart van de afstand hadden afgelegd, doemden plotseling enkele gestalten op. Ze gingen in de richting Invergordon.

We stapten van het pad af en lieten ze passeren. Plotseling deed Ben een pas achterwaarts, merkbaar hevig geschrokken. Hij bleef als versteend staan, om even later mee te draaien met de passerende mannen. Hij keek ze na. Weer zag ik in het maanlicht z'n gezicht, de wapperende baard en de opengesperde ogen.

Met de angst erin.

Alsof hij iets bovennatuurlijks waarnam. Ik keek hem scherp aan en hoorde hem steunen: - It's true, het is waar! It's them shepherds, it's them shepherds! Het zijn de herders! Ben liep verder, schichtig en met verhoogd tempo. Aan het begin van Balintore sloeg hij plotseling haaks rechtsaf. Hij schoot een laag huisje binnen en sloot de deur hard en haastig. Ik hoorde de grendels bonken.

Ik moest nog iets verder. Om de huizen huilde de wind. Een geluid, vermengd met de donder van de golven beneden. Boven de cliffs in het Noorden joegen zilverwitte wolken voorbij de maan.

Daar stond de Kerstnacht wijd gespannen en ook de Poolster, helder en sterk. Als een geslepen juweel boven de immense verlatenheid van Caithness en Sutherland.

Peerke uit Ulvenhoek

(H U M O R I S T I S C H K E R S T V E R H A A L)

PEERKE was altijd een bijzonder mens geweest, altijd iets anders dan een ander" „'t Was vruger al zo'n aorig menneke en da zal em blijve ook", zei zijn moeder altijd en de hele familie was het daar roerend mee eens. Volgens de opvattingen van de familie behoorde een normaal kind bij z'n ouders thuis in de bedstee op de wereld te komen. En volgens die geijkte opvatting had Peer dan ook geboren moeten worden op dat kleine boerderijtje, dat een eind van de Ulvenhoekseweg in de hei

stond, op de schrale, noest bewerkte zandgrond aan de rand van het dennenbos. Maar omdat Peerke nu eenmaal anders was dan een ander, had hij het levenslicht aanschouwd in de wachtkamer van de dokter, toen zijn moeder daar eens naar toe was gegaan om te informeren, wanneer de gebeurtenis zo ongeveer plaats zou kunnen vinden. Een sneller antwoord had het brave mensje niet kunnen verlangen en nog jaren later was dat de gebeurtenis van Ulvenhoek, waar oude vrouwtjes achter een bakje koffie uren over konden leuteren. „Nee mins, die zo raor begint zai altijd raor blijven", werd dan als hoogste wijsheid verkondigd. Peerke groeide op als iedere andere jongen in het dorp. Hij deed kattedwaad evenals anderen en toen de schooljaren voorbij waren kwam ook voor hem het ogenblik, om zijn aandeel te gaan leveren in het dagelijks brood. „Ziede" zei z'n vader, „daor hedde weer zone raore streek. 'n leder aander boerenjong, die gaot op 't land werke, maar ons Peerke, die wil in het garazievak".

En de daarop volgende jaren liep Peerke in een blauw overaljetje en met klompen door het dorp, besmeurd met smeer en olievlekken. Hij sjouwde dag in dag uit met autobanden, benzine blikken en waterremmers, tot het grote ogenblik kwam, dat hij opgeroepen werd om 's Konings rok te dragen en het Vaderland te gaan dienen. „Daor hedde weer zo'n raore streek", zei z'n vader, met instemming van de hele familie. „Ieder normaal boerenjong die kumt bie 't peerdevolk, maor niee ons Peerke, die verdulleme nog nooit de zee gezien heit, die gaot 't zuuke bie de matroze".

Toen Peerke met z'n eerste verlof thuis kwam, liep half Ulvenhoek uit om hem te bekijken en de oude Ulvenhoekse besjes keken onder de zedig neergeslagen oogleden door en spraken naderhand schande van die blote nek om daar zo maar mee in het openbaar te verschijnen. 't Duurde. nadien lang, heel lang, voor Peerke weer in Ulvenhoek terugkeerde.

Niet omdat hij de gemoedsrust van de oude besje's niet in gevaar wilde brengen, maar de oorlog was uitgebroken. In Ulvenhoek was een en ander maar traag doorgedrongen.

De politieke interesse betrof alleen maal de gemeenteraad en al die politieke narigheid, waarmee de kranten vol stonden, die werd ongelezen weggelegd.

Duitse militairen kwamen hun intrek nemen in Ulvenhoelk en op 'n middag was er een mijnheer bij het kleine boerderijtje de groeten komen brengen van Peerke en de boodschap, dat men maar niet ongerust moest zijn, want dat Peerke veilig en wel in Engeland zat. Bij deze mededeling was vaders woordenschat te kort geschoten.

Hij kwam niet verder dan „leder ander normaol boerenjong" en toen kon hij alleen nog maar met moeder het hoofd schudden over zo'n raore streek.

Jaren waren voorbij gegaan en toen ineens was Peerke thuis gekomen. Het was een overweldigend iets geweest. De dorpsharmonie „t Schor Toeterke" was komen spelen. De burgemeester had met een hoge hoed in z'n hand 'n redevoering afgestoken, waaruit de dorpelingen wel zoveel begrepen, dat de goeie afloop van de oorlog in hoofdzaak aan Peerke te danken was geweest.

De notaris kwam bijna iedere dag even langs, maar dat lag meer aan de Players dan aan Peerke.

En Peerke zelf, wel, dat was een heel ander mens geworden. Die sprak bij tijd en wijle een taal waar een gewoon Ulvenhoeker niet bij kon. Hij vroeg niet meer of de èrepels gaor waor'en maar hoe het met het „dinner" stond

en allemaal meer van die vreemde woorden, waar men het bestaan niet van kende. Maar vertellen dat hij kon, vertellen, daar werd een mens stil van Van steden waar de treinen gewoon onder de grond reden. Hoe konden de mensen 't bedenken. En dan al die oorlogs-avonturen. Die daverend ronkende motortorpedoboten, die er 's nachts op uit trokken om de vijand te bestoken. Al die beschietingen, die Peerke, ter illustratie van zijn verhaal, op voortreffelijke wijze en tot schrik van de luisteraars met succes imiteerde door daverende vuistslagen op waarbij de koffiekoppen hoog opsprongen, terwijl hij dan, om het effect nog meer te verhogen, met loeiende uithalen en met gierend gefluit, sirenes en vallende bommen na bootste. En ieder keer had hij weer nieuw belevenissen en ervaringen te vertellen, waarbij de Ulvenhoekers met ogen als koffiekoppen en opengesperde monden uren lang konden luisteren.

Zolang het nu maar bij vertellen bleef vond de familie het prachtig, maar wanneer Peer de degelijke Brabantse levenswijze in het boerderijtje wilde gaan vervangen door Engelse gewoonten en gebruiken, dan was er de nodige tegenstand.

Vader werd nog draaierig wanneer hij dacht aan de ene ochtend, dat hij inplaats van z'n kom koffie bij zijn roggebrood met spek 'n kom wee zoete thee met veel melk er in en 'n gebakken haring had gekregen.

En of Peer nu al beweerde, dat zulks in Engeland gebruikelijk was en dat een echte „haddock" iets onovertrefbaars was, de volgende ochtend was er weer donkerbruine koffie en een fatsoenlijk mens at geen gebakken haring, had vader met een daverende slag op de tafel beweerd. Peerke was weer enige tijd rustig met z'n pogingen tot heropvoeding, tot zo enige weken voor Kerstmis. Z'n vader had het varken geslacht, de zijden spek hingen in de schouw, de carbonaadjes en zo lagen in de kuip en naar Brabants gebruik werden de resten tot balkenbrei verwerkt voor de Kerst. Vader roerde in de grote dampende ketel, waar Peerke hulpvaardig de boekweitebloem bij schudde. Van die balkenbrei wilde Peer geen afstand doen, maar voor de rest zou hij wel eens een echte „Christmas" op touw zetten. Maar toen moeder hoorde, dat daar papieren mutsen en mirletons bij te pas kwamen en dat er aan de balken zoldering mistletoe moest hangen, waaronder Peer de huurmeisjes kon zoenen, was alle animo en alle interesse verdwenen.

Maar helemaal liet Peerke zijn plannen toch niet varen, hij liet zo nu en dan eens doorschemeren, dat de familie met kleine cadeautjes bedacht zou worden en verder was hij besloten om met een overrompelende actie toch min of meer zijn zin door te drijven. Hij begon een grote interesse te krijgen in witte konijnenvelletjes, die wanneer hij ze bemachtigd had met grote steken op de rand van een afgedankte vuurrode mantel van zijn zuster werden bevestigd. En toen de Kerstavond daar was had Peerke een complete uitrusting voor het Kerstmannetje bij elkaar gezameld.

Toen ze s'avonds allen om de "platte buis" zaten was Peerke naar buiten gegaan achter het schuurtje, om zich te verkleeden.

Hij trok z'n rubberlaarzen aan, stond vreselijk te frummelen aan de bandjes van het Sinterklaasmasker met witte wattenbaard, vóór- dat het goed en wel voor zijn gezicht gebonden was. De rode mantel met konijnenvelletjes en 'n bontmutsje completeerden de uitrusting. 'n Jutezak met Kerstkrans en 'n pakje tabak, voor moeder en vader en wat snoeperij voor de anderen, werd over de schouder gezwaaid. 'n Klein sparretje, dat de vorige dag gekapt was, in de andere hand en Peerke was klaar voor z'n Kerstverrassing. Hij wilde ongemerkt het huis naderen, sloop achter de schuur om en schoof voorzichtig langs de rand van het erf, tot bij een klein huisje met een hart- vormige opening in de deur. Daarachter lag een zeer onwelriekende put, toegedekt met een vermolmd deksel en die 4 maal per jaar werd leeggeschept. Peer mompelde enige onvriendelijke woorden toen het masker onverwachts over z'n ogen zakte, hij deed een stap naar voren trachtend met konijnachtige neus bewegingen het masker weer op z'n plaats te brengen en toen..... De grond verdween plotseling onder de luid gillende Peerke, een doffe plons, een benauwd gespartel en toen Peer zich aan de rand had omhoog gehesen, wist hij niet hoe vlug hij met een soppende gewaad naar de deel moest hollen, waar hij met een jammerend geluid om hulp stond te roepen.

De verschrikte familie vond op de deel een zeer onwelriekend en hevig te keer gaand Kerstmannetje, die met rillingen van afgrijzen z'n gewaad stond uit te peuteren.

"Maor Peer dan toch" hilde moeder, "Wa hedde nou weer gedaon".

"ik wou 't op z'n Engels doen", jammerde Peer. "Nou maar ge stinkt op z'n Hollands", wist vader.

"En de Kerstkrans, die kunde in de beerput vinden" kreunde Peer.

Enige uren later zat Peerke, nog glimmend van de groene zeep, achter de platte buis balkenbrei te eten.

Over het invoeren van de Engelse gewoonten heeft hij nadien nooit meer gerept.....

F.Sch.

Het Matrozenkoor

In mijn jeugd jaren werd met de Kerstdagen de feestelijke nachtmis opgeluisterd met gezang van " Het Matrozenkoor ". Dit koor bestond uit keurige jonge knapen, uiteraard gekleed in matrozenpakjes, en stemmen hebbend als sopranen. Het was de Nederlandse tegenhanger van de toen bekende " Wiener Sangerknaben " .

Als jongeling droomde ik ervan ns deel uit te mogen maken van " Het Matrozenkoor " .

Jaren later kwam deze droom uit , al was het dan een matrozen-koor dat in schril contrast stond met dat uit mijn jeugd jaren.

Op Hr.Ms.Dubois vroeg de Vlootpredikant Drs.v.Veen aan ons om met de kerstdienst te komen zingen. Deze sympathieke dominee, die nog maar kort bij Hr.Ms. Marine in dienst was en zich mal geschrokken moet hebben van wat zich na het passagieren op onze oorlogsbodems afspeelt , wilde wij natuurlijk niet teleurstellen.

En zo vormde wij een koor met stemmen gebalzemd door de Weduwe en gesmeerd door Heineken dat tijdens de eerste repetitie de rest van de bemanning deed vermoeden dat het scheepsalarm af ging !

Niet lang geleden zag ik in de t.v. serie " Laat maar zitten " John Kraaijkamp sr. van een koor deel uit maken dat mij onmiddellijk aan dat koor van ons terug deed denken. Zelden heeft dan ook tijdens een kerstdienst het " Nu zijt welkome " zo geklonken als toen. De os begon te loeien, de ezel te balken, de herdertjes die bij nachten lagen schrokken op van het geluid . Het moet echter het kerstkindje behaagt hebben want we behielden een behouden vaart

Ballade van de zwijgende zeelui

Kerstmis 1980

*Ik zag hem in zijn hut vaak zitten schrijven
maar hij hield wat hij maakte strikt geheim
voor zijn omgeving, die niet zou begrijpen
dat hij zich kon verlagen tot gerijm.*

*Soms had ik zin zijn prullemand te lichten
voordat hij die weer leeggooidde in zee.
Verfrommelde papieren vol gedichten
dreven als afval in het kielzog mee.*

*Hij keek ze na alsof het geesten waren
van oude vrienden die hun zeemansgraf
als dolenden op aarde niet aanvaardden.
Maar éénmaal wees de zee zijn offers af.*

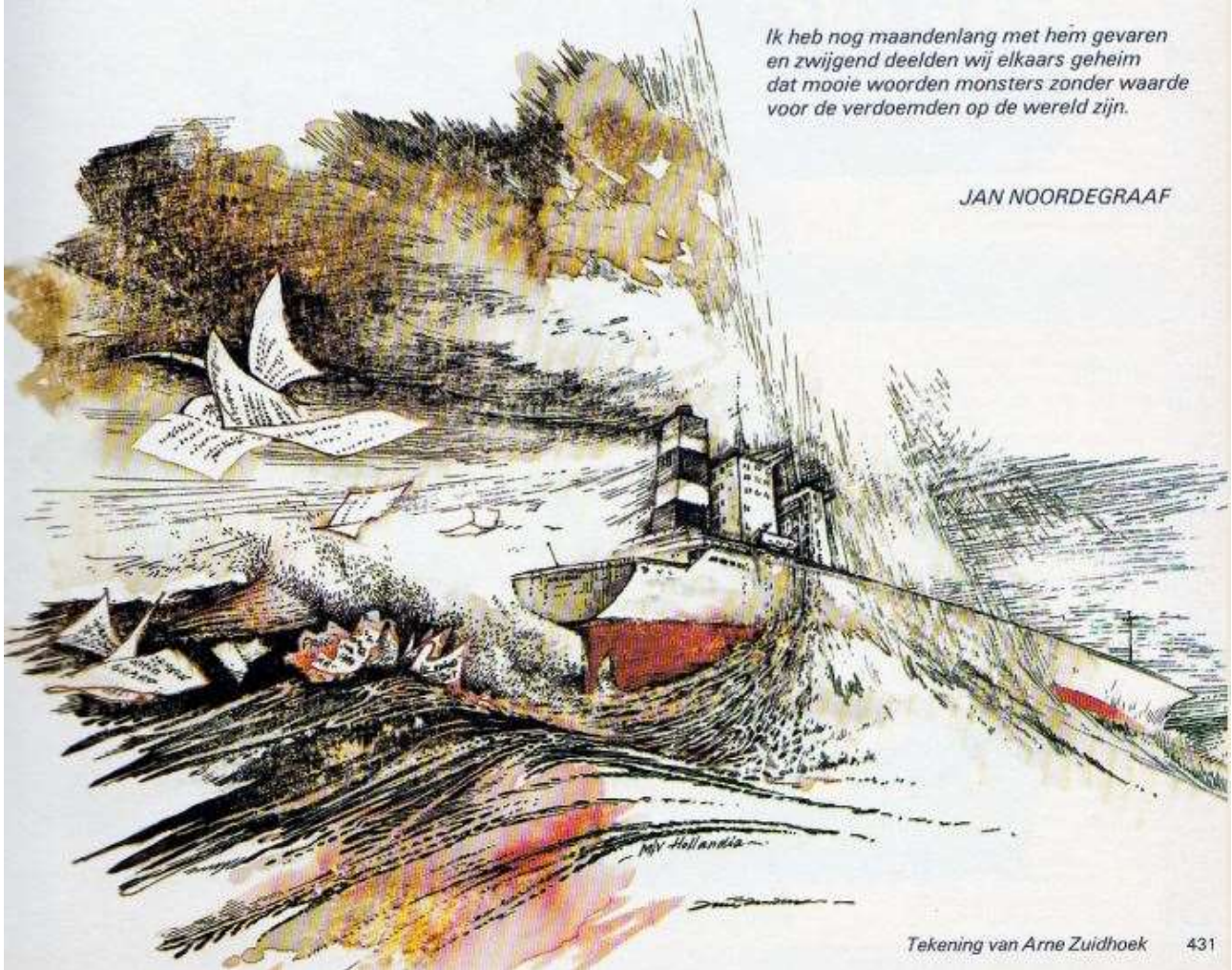
*Toen waaiden zijn gelouterde gedachten
als vlinders op een windvlaag over dek
en hij er achteraan, alsof hij trachtte
zijn ego nog te redden van dit lek.*

*'k Heb een van deze vlinders kunnen grijpen,
het blad lag wiegend in mijn open hand
terwijl ik gretig las: „Alleen onrijpen
vinden in verzen het beloofde land,*

*want onze wereld schreeuwt om graan en olie,
gedichten lenigen geen hongersnood,
de waarde van een vers is maar symbolisch,
daarom gooi ik de mijne overboord.”*

*Ik heb nog maandenlang met hem gevaren
en zwijgend deelden wij elkaars geheim
dat mooie woorden monsters zonder waarde
voor de verdoemden op de wereld zijn.*

JAN NOORDEGRAAF

Tekening van Arne Zuidhoek

431

De dakloze

Hij slokte door de straten, die waren nat en koud.
Misschien was hij net dertig jaar, van aanzien leek hij oud.

Een dakloze als velen, moet slapen deze nacht.
In een portiek, een oude loods of ergens langs een gracht.

Hij schuifelt langs de ramen, en kijkt de huizen in.
Daar ziet hij mensen bij de haard, die drinken port of gin.

Hij hoort de lieden lachen, hún avond kan niet stuk,
maar hij moet buiten slapen en dat brengt geen geluk.

Zijn honger gaat plots knagen, hij zou best willen eten,
maar gulle gevers zijn er niet,.....die zijn hem al vergeten.

't Is donker nu, de eerste sneeuw giert snerpnd door de straten.
Mijn god, wat krijgt de man het koud en voelt hij zich verlaten.

Vertwijfeld zoekt hij naar een plaats om zich wat te verwarmen.
En steeds die honger die hij voelt, door het rammelt in zijn darmen.

Dan vindt hij onverwacht een doos, door mensen daar gelaten.
Hij vouwt hem open, klimt er in.....dan is de straat verlaten.

Het sneeuwt niet meer, de vorst valt in, een wekker wordt gezet.
Terwijl de kachels snorren, gaan mensen al naar bed.

Maar in die doos, buiten op straat, bevindt zich nog een mens.
"God laat mij sterven": kreunt de man, dat was zijn laatste wens.

Wie of hij was die arme man, wij zullen het nooit weten.
Men vond hem dood, de andere dag, maar dát werd snel vergeten!

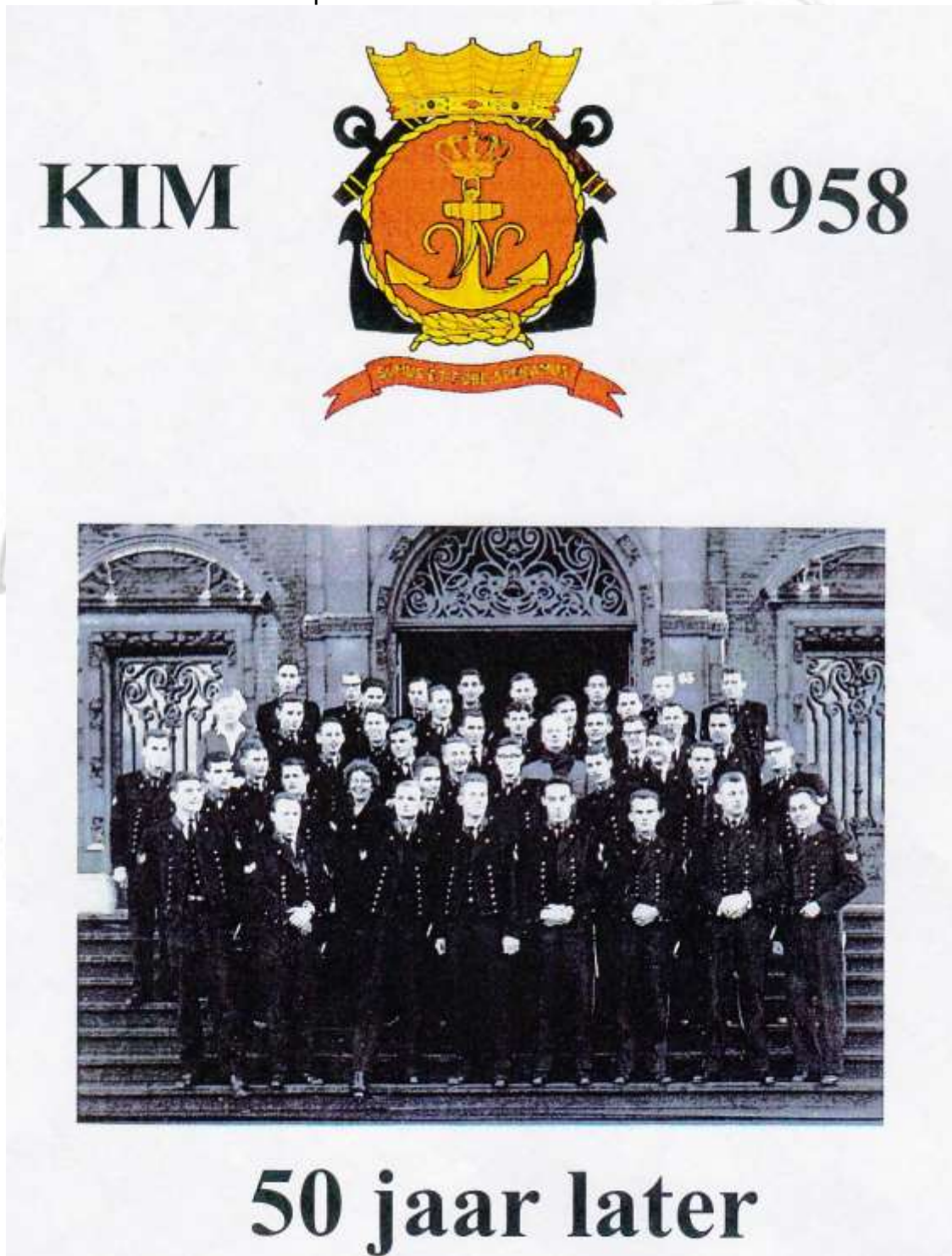
Diemen, 23 augustus 1999
Wim Degen

Met Kerstmis thuis..... 1962 !

In navolging van de extra editie L 9609 november 2018 heb ik van één onzer abonnees een tip gekregen over onderstaand boekje wat is uitgegeven door de K.I.M. met daarin het reisverslag Nieuw Guinea / Curaçao aan boord van de L 9609

Ik heb contact opgenomen met het K.I.M. en toestemming gekregen om dit te mogen publiceren in **** ten Anker ****

Voorwoord van de redactiecommissie.

Beste jaargenoten en andere lezers, Voor jullie ligt het met herinneringen van de promotie 1958 / beëdigden

boek
1961.

Dankzij de inspanning van velen is het een product van goede kwaliteit en omvang geworden. Wij zijn ervan overtuigd dat een representatief en zeer lezenswaardig overzicht is samengesteld van ons jaar over de periode 1958 -2008.

Qualis vir, talis oratio

(Cicero: Elk vogeltje zingt zoals het gebekt is.....)

De toegezonden bijdragen werden met terughoudendheid v.w.b. grammatica, schrijfwijze en lengte aangepast. Elk van de persoonlijke verhalen van of over onze jaargenoten kunnen wij herkennen als o.a. een schets van de schrijver zelf.

Deze gebundelde persoonlijke bijdragen met de daaraan toegevoegde anekdotes, bijzondere verhalen en een fotocollage van de KIM-tijd, zijn zeker te kwalificeren als een prestatie waar wij met zijn allen trots op kunnen zijn!

Gelukkig hebben wij ook de nog in leven zijnde divisiechefs van onze tijd op het "Gesticht" bereid gevonden om - uiteraard vanuit hun optiek - een eigen bijdrage te leveren aan ons boek. Wij hopen dat dit boekje vol "herinneringen" de lezer veel genoeg zal bezorgen. De samenstelling werd afgesloten op 1 februari 2008.

De redactiecommissie.

De redactiecommissie bestond uit:

Thijs Bakker
Rolf Perié
Dick van der Voort

Verder werkten mee:
Peter Fiévez
Bob de Wit
Rita Bakker

Ehret die Frauen! Sie flechten und weben Himmlische Rosen ins irdische Leben.

(J.C.F.Schiller)

Bijzondere verhalen en anekdotes

"Ut quis ex longinquo revenerat, miracula narrabant"

(Hoe verder zij waren geweest, hoe sterker hun verhalen) Tacitus

Hr. Ms. L 9609 over de Stille Oceaan

Dick van der Voort

In april 1962 werd ik geplaatst als oudste officier aan boord van Hr. Ms. L9609 in Nieuw-Guinea.

Hr. Ms. L 9609 werd in de marine-volksmond aangeduid als Klep 9, maar ook als de ouwe Kais. Het schip was namelijk in 1954 bij de Arnhemse Scheepsbouw Maatschappij gebouwd als Motorschip Kais, bestemd voor de NNGPM (de Nederlands Nieuw-Guinese Petroleum Maatschappij)

De marine nam dit scheepje begin 1960 over voor fl.750.000,- om te voldoen aan de toenemende vraag naar transportcapaciteit. Ik nam het oudste officierschap over van Jan 15

van Deursen, die mij in een paar dagen inwijdde in alle geheimen van de voedingsadministratie, de financiële verantwoording, hoe je de bemanning (een man of twintig) moest uitbetalen, hoe de voorraadadministratie in elkaar zat, hoe je reparaties kon laten uitvoeren, wat de kok / bottelier hoorde te doen (en niet deed) en hoe je bij de Chinees in Merauke hertenvlees kon bemachtigen en via de bottelier in Biak omzetten in rundvlees.

Kortom, allemaal nuttige zaken, waar ze op het KIM nooit aan gedacht hadden.

De kreet "oudste officier" suggereert dat er ook een jongste officier was, maar die stond niet op de bemanningslijst, dus had ik mijn handjes aardig vol, vooral omdat mijn

commandant, Ltz2oc Van Eck Poppe vond, dat hij voor zijn vakantie in NNG was.

Zo vertrok hij voor 3 weken met verlof naar Hollandia toen de klep voor onderhoud op de werf Konijnenburg in Manokwari lag, terwijl van mij werd verwacht dat ik het onderhoud, samen met de majoor machinist in de gaten zou houden. Er was ons weinig rust gegund in de laatste 5 maanden voor de overdracht van NNG. We voeren van Biak tot Merauke, soms om een peloton mariniers af te zetten,

dat Indonesische infiltranten moest onderscheppen in de ondoordringbare jungle, dan weer moest de landmacht in Fak Fak bevoorradt worden, of we voeren met de hele "tank-space" vol Indonesische gevangenen naar Mios Woendi, een eilandje bij Biak waar alle gevangenen, onder Rode Kruis toezicht, als krijgsgevangenen werden verzameld en vast gehouden. Intussen werd op een heel ander niveau besloten, dat Nederland per 1 oktober 1962 het bestuur van NNG zou overdragen aan een tijdelijk UNO-bestuur, dat per 1 mei 1963 het land zou overdragen aan Indonesië. En wat doe je dan als KM met je spulletjes; wat laat je achter en wat neem je mee? Van de Kleps 7 en 8 en de LCPR's was wel duidelijk dat die rijp waren voor de sloop, maar de Klep 9 achterlaten was voor de zuinige Hollanders te gek. "Den Haag" zag nog een schone taak voor deze klep in de Nederlandse Antillen en besloten werd, dat de overtocht op eigen kracht gemaakt moest worden. Een onderhoudsbeurt voor het schip vond men niet nodig. Wel werd de commandant afgelost door Ltz 1 M.W.J. Muller, mochten we een paar raddraaiers van de bemanning vervangen door handelbare exemplaren van de marinekazerne Biak, kregen we een korporaal-telegrafist erbij en werd een ballasttank geschikt gemaakt als olietank. In de tank-space werden een paar containers vast gelast met bevoorradingsartikelen voor de West. Verder kregen we een speciaal stroom aggregaat mee, zodat we op zee films konden draaien. Ook kregen we een hele serie boekenkisten mee, die voor "onze jongens over zee" waren opgestuurd door het thuisfront in Nederland. Een slimme OVA bedacht net op tijd dat we een grote vrieskast aan boord hadden, zodat er naast voldoende vlees voor ons onderweg ook nog vlees over bleef voor de eenheden in de West. Gelukkig was onze bottelier zo slim de dozen met "lellen- en vellenvlees" achteraan te zetten en de dozen z.g. silverside en topside vooraan, zodat we de hele reis genoten van de beste biefstuk en karbonaden.

Met de commandant en slimme collega's in Biak moest toen een plan gemaakt worden welke route te nemen, d.w.z. via het Suezkanaal of via het Panamakanaal. Via Suez gaf

het voordeel van veel mogelijke havens voor bevoorrading, reparaties e.d. Een groot nadeel was de kans op slecht weer in deze periode van het jaar. Zo'n klomp van nog geen 500 ton kan niet veel hebben, en bij flinke zeegang en wind wordt zo'n bak praktisch onbestuurbaar. Bovendien hadden we ook geen verwarming aan boord. Kort en goed; er werd besloten via het Panamakanaal te varen.

Het vertrek werd vastgesteld op 1 oktober 1962, met het plan op 12 december aan te komen in Curaçao. De gunstigste route naar Panama, volgens de verwachte weersomstandigheden, zou moeten liggen in de equatoriale zone, zo tussen 0 en 8 graden Noorderbreedte. Daar was wel vaak regen en matig zicht, maar niet te veel wind en het gaf ook de kans te profiteren van de z.g. equatoriale tegenstroom, die in het gunstigste geval onze vaart van maximaal 7 knopen tot wel 9 zou kunnen verhogen. De hele reis werd uitgezet met een behoud van 6 knopen, rekening houdend met constante wind uit het oosten en nog wat oceaandeining. Het traject liep via Majuro (een van de Marshall- Eilanden), Pearl Harbour op Hawaï, naar Balboa in Panama en vervolgens naar Curaçao. De afstanden tot Balboa waren respectievelijk 2200, 2400 en 5200 zeemijl.

Hoewel we de dag voor vertrek nog een kombuisbrand hadden moeten verwerken, die een behoorlijke ravage had aangericht, besloten we toch 1 oktober op pad te gaan. Na onze diepbedroefde papoea-wasbaas Rubin met de sloopshond Kleppie eervol uit de dienst te hebben ontslagen, de kreupele kaketoë Jacob en onze gemene loerie bij de bottelier in Biak te hebben achtergelaten, ging de klep omhoog, draaiden we het hekanker in en ging het avontuur van start. Maar al na een dag of twee kregen we ernstige problemen met beide diesels (onderhoud was toch niet nodig....?) en keerden we terug naar Biak. Dat kwam mij zeer goed uit, want ik stikte van de kiespijn, veroorzaakt door een verstandskies. Een dappere marinelandarts verlostte me (zonder dat hij daarvoor gekwalificeerd was) van de boosdoener. Intussen werden diesels en kombuis zo goed mogelijk opgelapt en op 10 oktober vertrokken we weer vol goede moed naar het oosten.

Voor de navigatie hadden we een ouderwets magnetisch kompas en een drietal sextanten aan boord, de nodige kaarten en vooral een hoeveelheid stroomgegevens over de Stille Oceaan. Dat was dus iedere dag en iedere nacht zonnetjes en sterren schieten, tot je het bijna uit je hoofd kon uitrekenen. Een uiterst nuttige ervaring natuurlijk, want ik heb daarna nooit meer een sextant nodig gehad. Het eerste traject tot Majuro verliep redelijk goed. Het enige vervelende was, dat we nagenoeg constant een oostelijke wind hadden, waardoor de overigens niet erg hoge golven steeds tegen de platte voorkant (de klep) aansloegen. Dat gaf dan een trilling door het hele schip, waarbij de tank-space op en neer zwabberde en de gilling (aansluiting naar de opbouw) continu werd uitgerekt. Dit leidde uiteindelijk tot het inscheuren van het staal, wat we pas ontdekten op weg naar Pearl Harbour. Na een dagje olieladen en, voor zover mogelijk, bevoorraden op Majuro gingen we op 22 oktober richting Hawaï.

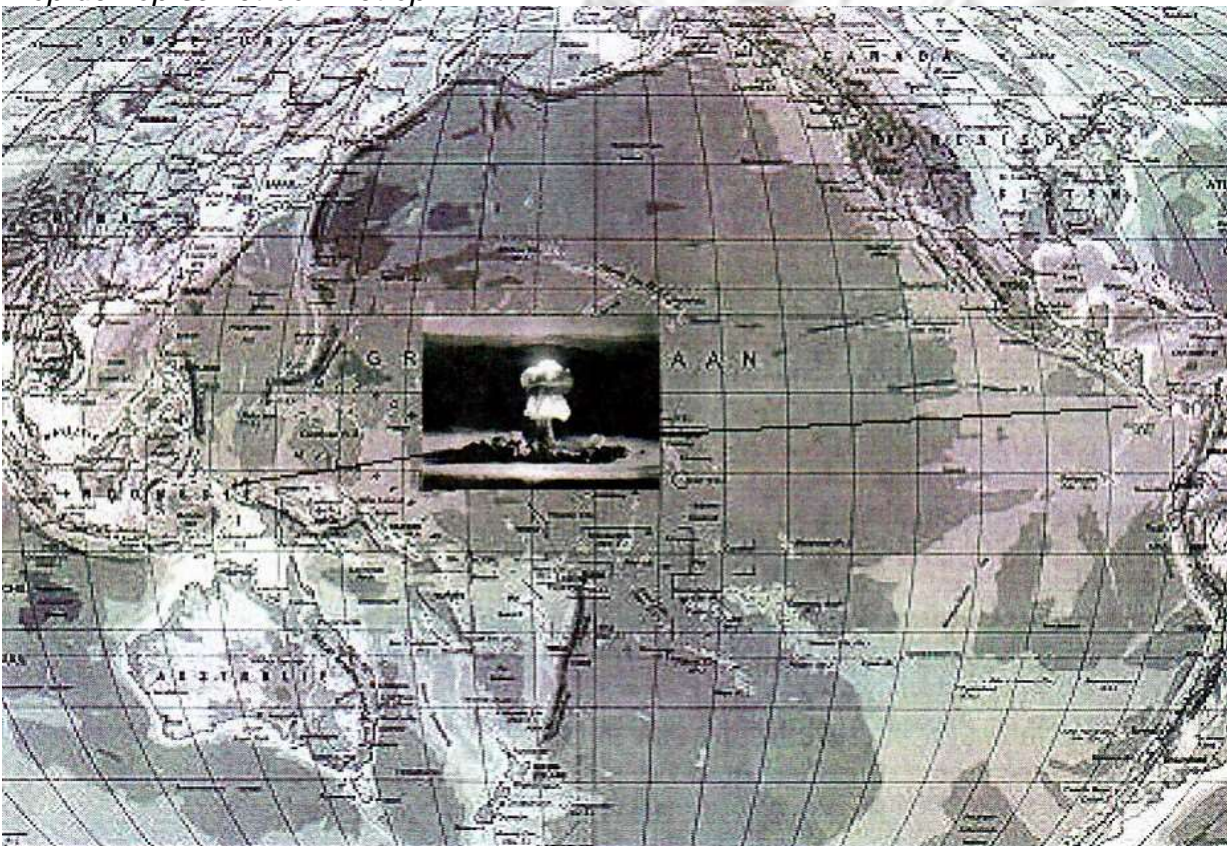

De route kon niet rechtstreeks afgelegd worden, omdat de scheepvaart van de Amerikanen opdracht had gekregen 600 mijl buiten Johnston-eiland te blijven in verband met nucleaire proeven door de U.S. Airforce in dat gebied.

Dit waren zogenaamde exo-atmosferische proeven, die dus buiten de dampkring werden gehouden, en daarom geen gevaar opleverden voor directe straling of

fall-out. Maar waar toen nog nauwelijks iets over bekend was, was het verschijnsel EMP, de Elektromagnetische Puls, die in staat was bij een atoomexplosie kwetsbare elektrische en elektronische systemen buiten gebruik te stellen.

Dat hebben we wel ervaren. In totaal hebben we bij nacht drie maal een atoomexplosie waargenomen. Dat is wel even schrikken, want zonder enige waarschuwing was het plotseling licht alsof het dag was. De eerste keer was op een hondewacht dat ik, geen schip te zien, een spannende pocket zat te lezen, en echt dacht dat we aan boord een explosie of uitslaande brand hadden. Na een seconde of tien trok dat effect weer weg en was je weer alleen met een brave, ook flink geschrokken roerganger. Of het nu echt door de EMP kwam, of een toevallig defect, zullen we nooit weten. Maar feit is wel, dat we dagenlang zonder verbinding met de buitenwereld voeren. Gelukkig wist de "tik" het systeem toch weer aan de praat te krijgen, zodat we Pearl Harbour op tijd een berichtje konden sturen van onze aankomst. Die was wel verlaat want onderweg hadden we diverse malen motorpech, soms zelfs aan beide diesels tegelijk, en regelmatig windkracht 7 op de kop schiet ook niet op.

In Pearl Harbour aangekomen, meerden we op zondagochtend 6 november af, vlak voor een enorm vliegkampschip, waarvan het kluisgat vele meters boven de top van onze mast uitstak. Het ontvangstcomité van de U.S. Navy, dat bijna niet kon geloven dat wij met die klomp uit Nieuw- Guinea kwamen, was overweldigend. Onder leiding van een echte rear-admiral werd het schip in enige uren tijd ont-rat, ont-luist, bevoorrad met alle denkbare voeding, olie, water en reservedelen, werden de scheuren gelast en de gilling versterkt en waren we zó weer gereed voor vertrek. Heel leuk was dat de Nederlandse consul, de heer Arthur Spitzer, een schatrijke wegebouwer ter plaatse, die met een Nederlandse vrouw was getrouwd, ons trakteerde op vrije creditcards (hadden we nog nooit van gehoord) voor de "outrigger canooclub" op Waikiki beach, waar we moeite hadden te doen of dat allemaal gewoon voor ons was. De rose Cadillac van zijn echtgenote was geheel tot onze beschikking, en intussén deed de U.S. Navy ook het nodige voor onze ontspanning. In die dagen aten we ons krom aan de ananassen, want met het opgespaarde "fruitgeld" (10

cent per man per dag) konden we bij de U.S. Navy voor 3 dollarcent per stuk zoveel ananas kopen, dat de hele tank-space vol hing'

Vol vitaminen en met een gemeend "aloha" gingen we op 9 november op pad voor de laatste en grootste track. Dat betekende onder andere 37 dagen op zee, waarbij we in totaal 1 tanker tegen kwamen, waar we nog voor moesten uitwijken ook. Op dit traject was het weer zeer wisselvallig. Vooral de eerste weken kregen we te maken met behoorlijke wind en zeegang. Windkracht 7 en een flinke zee schuin op de kop was niet gunstig voor ons behoud. Als een zieke krab gingen we door het water.

De regelmatig terugkerende tropische regenbuien waren echter zeer welkom, want met het opvangen van het regenwater in de dekzeilen konden we onze watervoorraad goed op peil houden. In totaal hebben we wel 25 tonregenwater opgevangen. De dieselmotoren waren een constante zorg, waaronder vooral de majoor machinist persoonlijk leed. Ik zie nog dat rood behaarde, zwetende bovenlijf uit de machinekamer komen met weer een droeve mededeling over lekkende kleppen, weigerende cilinders en haperende pompen. Ook de radio begaf het regelmatig. Dat leidde er onder andere toe dat we onze voortgang dagenlang niet aan Nederland konden melden, met als gevolg dat mijn schoonvader 's ochtends op het radionieuws hoorde dat de Klep 9 compleet zoek was.

Daar werd mijn lieve Josje, die voor begin januari ons kerkelijk huwelijk had geregeld (we waren al "voor de wet" getrouwd) natuurlijk niet blij van. Via een bevriende Ltz I, die in Leiden in de buurt woonde en die regelmatig bij bureau operaties binnenliep, bleef ze een beetje op de hoogte, want van het informeren van het thuisfront was in die tijd geen sprake. Gelukkig konden we ons na enige dagen weer melden, waardoor Sint Nicolaas ons op 5 december toch wist te vinden. Daarbij moest vooral de commandant het ontgelden!

Toen de MK-problemen zo groot werden dat we nog maar 1½ diesel beschikbaar hadden, de equatoriale tegenstroom meer tegen stond dan mee en de wind ook uit het oosten bleef waaien, werd het wel duidelijk dat we 12 december in Curaçao wel konden vergeten. De marineleiding, die onder druk stond door de uitspraak van premier De Jong, dat alle militairen uit Nieuw-Guinea met de Kerst van 1962 thuis zouden zijn, besloot Hr. Ms. Van Ewijck uit Willemstad naar ons vooruit te sturen en de aflosbemanning, met Robbie Rodrigues als mijn af(ver)losser, vooruit te sturen naar Cristobal. Mijn Josje had in de tussentijd de bruiloft toch maar naar eind januari '63 verzet, want je kon niet weten.

Maar op 16 december legde de Van Ewijck een tros om ons heen, en sleepte ons met ruim 10 knopen naar Balboa, waar we op 20 december opgelucht aankwamen. In een dag tijd moest het hele schip overgedragen worden aan de aflosbemanning. Voeding, geld, bevoorrading en noem maar op. Robbie Rodrigues nam de wijste beslissing: "Ik teken niks" Al varende door het Panamakanaal was ik, vooral ongerust over de tickets van de PANAM die in Cristobal gereed moesten liggen, terwijl Rob probeerde te wennen aan de puinhoop waarin hij terecht was gekomen. Gelukkig konden de tickets bij een (dronken)

Nederlandse consul worden achterhaald, en vertrokken we in een verder lege DC-8 naar Curaçao. Daar kwamen we op 22 december aan, werden door de marinegemeenschap zeer gastvrij onthaald, vertrokken de volgende dag naar "Holland", waar we 24 december aankwamen. Premier De Jong kon gerust zijn. Alle Nieuw-Guinea-gangers waren Kerstmis 1962 thuis.

Wordt vervolgd.....De L 9609 in de CARIB

Rob Rodrigues

Het einde van de Wereld?.....

Herkent u ook dat gevoel, het gevoel dat je overkwam in de tijden dat we niet zo ruimtelijk leefden als nu, met Multi- moderne apparaten als telefoons, Ipads, Ipots, Laptops enz. maar in tijden uit de jaren 50/70 dat je uit de militaire trein stapte onder toeziende ogen van de MP's die tijdens de reis alles controleerden opdat je o.a. niet dronken was, alsof we hele dozen bier bij ons hadden (niet verder vertellen hoor maar dat was vaak ook zo) Je werd gerapporteerd als je iets te ver over de scheef ging, althans in hun wereldje, je werd dan tot rust gemaand zodra je het station had verlaten, zodat je op weg naar je plaatsing in de Nieuwe Haven c.g. kazerne kon gaan en geen ongein overhoop kon en mocht halen...

Den Helder

Uitstappend in Den Helder kwam het moment dat je besepte dat er na Den Helder niets meer was....

Een stootblok gaf aan dat dit het einde was van een ellenlange treinreis.

Een treinreis vanuit de bewoonde wereld naar jouw huis, en het gevoel overkwam je dan dat je was beland op het einde van de wereld.

Jouw huis?, jawel want het adres waar je vandaan was gekomen was een weekend adres.....Veel van onze huisadressen, onze huisnummers begonnen met een S(Sub), een M(Minesweeper), een D(Destroyer) of een C(Cruiser) gevolgd door een nummer beginnende met een 8, bijv. D 804 of C 801 en een enkele met de R81.....en vele anderen. Ook woonden er velen in Kazernes.

Het gros van de Jannen onder ons nog in uniform gehuld, keurig met schoenen die glommen in de maneschijn, verstrekt in je PSU echter veel van de schoenen hadden een afwijkend gedrag.. aangeleerd in het MOKH links en rechts uit de flank!, en hier in Den Helder werd het vaak Stuur- of Bakboord aan boord de kroeg in, terwijl het baasje willens en wetend rechtdoor wilde lopen,(toch?) maar de sepatu was sterker dan de wil. Maar in de winter?....dan was het koud in de Militaire trein, en buitenkomend in ons Nieuwe Diep was het ook vaak niet aangenaam qua temperatuur..... wij riepen vaak dat het verschil wel een jas was, en dat is vaak heden ten dagen nog zo, altijd winderig, echt het einde van de wereld....-het gevolg was dan ook dat je veel sneller over stag ging en SBAB een kroeg in dook.

Maar even terug naar onze PSU verstrekte Sepatu's...

Ook belandde die zwarte stappers vaak bij de Chinees daar de blikjes bier die we van thuis hadden mee genomen om onderweg niet uit te drogen in de trein hun werk hadden gedaan zodat de krampen van honger of trek zich in de magen begonnen af te tekenen.

Naar de Chinees? Zo laat in de avond? ...jawel in Den Helder kon je op zondagavond tussen 2300 uur en 0100 uur nog makkelijk een hap gaan eten... Ik denk dat het ook een van de weinige Nederlandse steden was waar die mogelijkheid bestond.

Namen als Nang King, Tong Fa en vele anderen– maar ook de kroegen waar nog wat te halen was zoals bij Tante Jopie, Chris Minnebo, Klein Kras, Bob Manokwari en vele anderen, zitten bij velen nog in het geheugen, en zelfs bij menigeen in hun brein gebeiteld. Het was ook gezelligheid troef, je kwam net van huis, van moeders die vaak wat centjes in de zak had gefrommeld...

Het einde !..... nou ik kan u wel vertellen dat dat gevoel er nog steeds is! Dat gevoel wat je overkomt als je uit de trein stapt in Nieuwe Diep is niet verdwenen, het is er na jaren wel veranderd, in de bekende straten van weleer zijn de kroegen grotendeels verdwenen en de Chinees?...die zit te rentenieren van ons katje want we hebben er wat ingeleverd, de stad is hard veranderd, de Spoorstraat is niet meer van onze tijd alsmede de Koningsstraat, het 't Huys Tijdverdrijf is van de aardbodem verdwenen, met de grond gelijk gemaakt, de Rijkswerf is foetsie, maar het is nog steeds Den Helder, ons Nieuwe Diep...

De marine stad?

In mijn beleving is die er niet meer, ik kom er nog bij regelmaat maar zie er weinig of geen uniformen meer, en wat je ziet is een verdwaalde marineman in werktenu.

En van onze doordeweekse woonadressen aan boord van de schepen is ook niet veel meer over....die schepen zijn verdwenen of opgeslokt door sloperijen misschien scheert u zich er nu mee?, of ze zijn verkocht aan andere naties.

Lopend door het haventerrein zien we een totaal andere marine...de kou en winderigheid is nog wel hetzelfde, de discipline is niet meer zo sterk aanwezig en het gevoel dat ik in een andere dimensie ben beland wordt sterk bevestigd als ik een Jan in gesprek ziet met een officier, met de handen in de zak, ouwe jongens krentenbrood zullen we maar zeggen. En dat lijkt ook nog een verdwaald stel ook, want veel volk is er niet meer te vinden.

Bedrijvigheid aan boord van de schepen is mondjesmaat. De schepen die er liggen zijn onbemand zo lijkt het wel, stalen valrepen met afsluitbare hekken zodat je niet aan of van boord kan komen en de beveiliging wordt allemaal op afstand geregeld.

Er komt een gevoel van jaloezie over mee heen, hoeveel dagen hebben we hier wacht gelopen, aan dek bij de valreep, als je het geluk had en je kwam net van een trip kon je niet naar je meisje, maar mocht je aan boord blijven, thuis!...jawel het was toen ons huis !

Jawel, in de haven ligt een totaal andere vloot, een vloot die een andere uitstraling heeft, doch slagvaardig best wel hun mannetje kunnen staan, daar twijfel ik geen moment aan. Je vindt daar een marine die wij zo niet hebben gekend. Maar ondanks dat voel ik me als ik in Den Helder ben, weer thuis ! Het is en blijft mijn marine en mijn marinestad.

Na een rondje haven nemen we een kijkje aan de dijk.... Tegenwoordig noemen ze het de promenade

Lopend over de dijk of promenade vanaf de Texelse boot komen we op een openvlakte deels bebouwd met appartementen waar ooit NAVGIS heeft gestaan en verderop het Huys Tijdverblijf, denkende aan alle schildwacht diensten, en aan alle uren dat je er hebt staan koukleumen in de winter, wind, regen en winterse buien, we hebben ze allen getrotseerd, want wachtlopen in tijden van de Koude oorlog hebben vele sobats herinneringen aan.

in

Maar het blijft Nieuwe Diep! Daar liggen mijn Roots.

En 50 jaar na ons komen dezelfde vragen op borrelen bij onze nazaten, onze jongere generatie die het weer hebben ervaren op een ietwat andere manier, maar hoe die het ervaren hebben wordt misschien ook eens aan het papier toevertrouwd.

Eén ding is zeker, eens een marineman, altijd een marineman moet je maar denken....je wordt met dat virus besmet..

Nu de feestdagen voor de deur staan denk ik nog wel eens terug aan die tijden in dienst, kernbemanning lopen aan boord daar de bemanning met winterverlof was.

Schepen werden verwarmd door kolenstokers die langs zij lagen, de bemanningen waren onderling druk in de ruilhandel terecht gekomen tijdens deze kernbemanning perioden..... eieren ruilen voor kippenpoten of sigaretten, een streng karbonade was ook niet mis, of voor andere lekkernijen die voor de een makkelijker was te verkrijgen dan voor de ander. Ik roep wel eens in onze tijd mocht niets, maar alles kon

Jawel al deze samenraapsels, dat was onze marine...ons leven die ons hebben gebracht, daar waar we nu zijn.....

Fijn Kerstdagen.....

Arie Krijgsman

Cadeau tips voor onder de boom.....

Bestel hieronder uw marinekalender.... € 11,00 inclusief verzendkosten

<http://www.debakstafel.nl/marinekalender-2019.html>

Kalkoen met Scotch Whisky.

Koop een kalkoen van ongeveer 5 kg voor 6 personen, twee grote flessen scotch whisky, spekreepjes en een fles olijfolie.

- 2.) De Kalkoen larderen met het spek en de binnenkant inwrijven met zout en peper.
- 3.) De oven voorverwarmen op 180 graden voor 10 minuten.
- 4.) Een long-drink glas voor de helft vullen met whisky.
- 5.) De whisky opdrinken gedurende het opwarmen van de oven.
- 6.) De Kalkoen op de muur...vuurvaste schotel leggen en een tweede glas whisky uitschenken.
- 7.) Het tweede glas whisky opdrinken en de Kalkoen in de oven plaatsen.
- 8.) Na 20 minuten de oven op 200 graden zetten en twee blazen bullen met bwhisky.
- 9.) De klazen opdlinken en de scherven van et ielste klas oplaapen.
- 10.) Nog een aalff klas insjenke en opdlinken.
- 11.) Na en nalff uul de hoven opedoen om dkoen te sjekke.
- 12.) Blantwondezalf in de padkamer ganaale en oep de povekand van de rinkeland doen.
- 13.) Denove nesjot geve.

- 14.) Twi glose insjenke ven de twie flessen biski en tmiddeste glas psoupe.
- 15.) De nove opedoen na dieste bles bieskie leegis, en de sjotel vastpakke.
- 16.) De blandwondesalf op de binnekand van de twiejande doen en dkoen oeprape.
- 17.) Dander glase bisski oepdrinke.
- 18.) Dkoen nogis oeprape en met nen nantdoek de blantwondzalf van dkoen vege.
- 19.) Zen ande ontvette me bissky en de tuup salf twee kier oeprape.
- 20.) Tkapot glas opvege en dkoen terug inden ove zetten.
- 21.) Dkoen oprape en den ove opedoen.
- 22.) De twiede fles bieskie opedoen en oeprape van de keukebloor.
- 23.) Opstaan van de bloer entvettig spek onder dekas vege.
- 24.) Nogis oepstan van de bloer en dan tochma blave zitte.
- 25.) De bles op de grond sette.
- 26.) Ban de teut drinke, de klase zen oep of kapot.
- 27.) Den ove afzette, doege toedoen en deniele nacht roenke.
- 28.) De volgende late voormiddag de kalkoen aansnijden, met het zilveren feestbestek en degusteren met citroen mayonaise.
- 29.) De hele namiddag en vroege avond de rotzooi in de keuken opruimen en muren en plafond afwassen.
- 30.)** De twee lege flessen naar de glasbak brengen en op de terug weg paracetamol en maagtabletten kopen.

Kerstdiner, 1961 te Biak NNG.

Het is al even Advent, Kerstmis nadert, je kunt er niet omheen.

Dit jaarlijkse gebeuren is misschien wel het meest gevierde feest over de gehele wereld.

Het zal op de ene plek mogelijk wat uitbundiger worden gedaan en aandacht krijgen dan op een ander, maar invloed heeft het op alles en iedereen. Zo ook in de tropen, wat ik persoonlijk één keer heb mogen meemaken.

Tijdens mijn uitzending naar Nw. Guinea van Januari 1961 tot Juli 1962 overkwam me dit dus in 1961.

Wel apart hoor, de Kerstman in arrensledes, rendieren, geïmproviseerde kerstbomen enzovoort bij 40 graden Celsius.

De KM schenkt of schonk er in ieder geval, best redelijk veel aandacht aan.

In het kombuis was het altijd wel spannend en druk,

de koks deden hun best een 'wit voetje' te halen bij de overige bemanning door hen een kostelijke maaltijd voor te zetten. Een halve kip of haan hoorde daar steevast bij.

Die kregen we 2 keer in een jaar, met Kerst dus en op Koninginnedag.

Eén van de Kerstdagen had ik dienst en viel het me te beurt, mijn medewerking te verlenen bij het Kerstdiner in de Onder officiers mess.

We hadden ons best gedaan, de boel zo gezellig mogelijk te maken door de eetzaal van wat versieringen ec te voorzien, de tafels keurig te dekken het glaswerk op zijn plaats en alles in de lijn gericht natuurlijk.

Eén van mijn collega's was in het bezit van een simpele pick-up en bood, naar genoeg van de chef Hofmeester, aan de muziek te verzorgen. De "machine" werd op een of andere manier, aangesloten op de omroepinstallatie en het klonk als een klok.

Dan is het zover, en langzaam zoekt een ieder van het ca. 125, alleen mannelijke, grote gezelschap zijn plekje aan tafel.

Iedereen zit, de 'tafel-oudste' in dit geval de chef d' Equipage

(Een opper schipper, hoogst in rang zijnde Ooff. met belangrijkste functie) doet een welkomst woordje.

Het belletje (teken voor gebed) tingelt en wij vullen de soepterrines, na het 2e belletje beginnen we met uitserveren.

Er wordt nog iets korts 'gepredikt' en de maaltijd komt op gang, de 'diskjockey' brengt "Stille nacht" ten gehore.

Het loopt als een trein. Na de soep is er nog een 'sprekerd', wij halen de borden enz. uit en houden de volgende gang 'in aanslag' om uit te serveren. Alles gaat naar wens, het loopt gesmeerd.

Toen ook de hors d' oeuvre zijn weg had gevonden, was dus de kip met toebehoren aan de beurt.

De Chef, die naar zijn mening al voldoende 'Stille nachten', 'wakende Herders' en 'geboren Kinderkens' had gehoord, de diskjockey vroeg naar een wat lichter genre muziek over te gaan, stemde deze daar met blijdschap mee in.

Intussen serveerden we dus de hoofdmaaltijd.

Nog voordat alles op tafel stond, klonk er weer muziek. Inderdaad van een zeer ander

genre... Het 'schone' lied met de aangrijpende tekst, van een mevrouw wiens sneeuw witte boezem nauwelijks was bedekt, klonk door de eetzaal met een volume, waarbij de kippen bijna los van de borden kwamen.

Er vlogen nog meer mensen overeind, het was niet een ieder 'welgevallig', zeker de Schipper niet, het sprong hem in het verkeerde keelgat opdat hij bijna stikte.

Wild gebarend, in zijn keurig witte uniform, riep hij de chef bij zich en gelastte hem met luide stem deze muziek onmiddellijk te staken!!

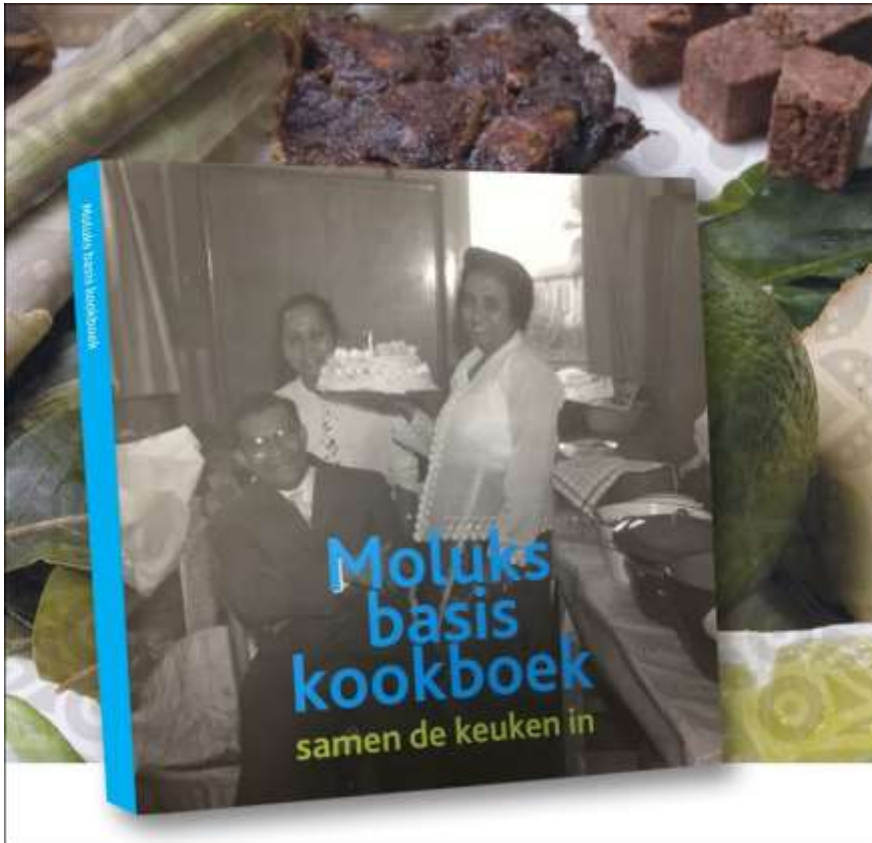
Het werd plotseling een soort griezelig stil, iedereen was een beetje geschrokken, niet in het minst de muziekverzorger zelf natuurlijk, ook het meewerkend Papua personeel keek vanuit de pantry, om het hoekje om te zien wat er aan de hand was.

Na een aantal stille minuten, en enig overleg met de 'jockey', wendde de chef zich tot de Schipper, of de muzikale omlijsting in zijn geheel moest worden gestopt of dat Jingle Bells en/of andere passende liederen van bv. de Voice en of Doris Day ec wel was toegestaan? Hier kon de Schipper wel mee instemmen en werd het toch nog gezellig bij het dessert en de koffie met De inmiddels verstrekte drankjes bij het diner droegen daar ook wel toe bij natuurlijk.

Het zou zonde van het kostelijke eten zijn geweest als dat niet zo was.

De diskjockey werd na het gebeuren vermanend aangesproken en moest toch zelf kunnen begrijpen dat zulke 'herrie' eigenlijk niet eens in een fatsoenlijk horecabedrijf gespeeld hoorde te worden, laat staan tijdens een Kerstdiner in de Onderofficiers mess van de Koninklijke Marine !!

Hij knikte beschaamd en het bleef erbij.

Speciaal aanbod !

Bent u ook zo gek van de Oosterse keuken?...
Eén van onze abonnees biedt ons de kans dit prachtige kookboek aan te schaffen tegen een sterk gereduceerd prijskaartje.

Alle abonnees krijgen 20% korting op dit prachtige kookboek die te bestellen is via onze website, klik hiervoor op de onderstaande link (zo lang de voorraad strekt)

<http://www.debakstafel.nl/uit-de-kombuis.html>

Beste Sobat Arie, en L.S.

Bijgevoegde foto is door mij gemaakt (als kleuren-dia) in 1956 vanaf SB langzij Hr.Ms. Kortenaer D 804 , terwijl wij voor anker lagen op de Oetoemboewe-rivier voor kampong Agats in het kannibalen gebied ASMAT aan de zuidkust van v/m Nederlands Nieuw Guinea.

Nadat de Asmatters onze prauw-besar voorzichtig in hun primitieve prauwen langzij waren genaderd, ontstond er al gauw een onderlinge handel van etnografica (pijlen en bogen, stenen bijlen, , o.a. sigaretten, sportwitjes, korte broeken, en eigenlijk...was alles welkom voor deze inboorlingen, zelfs een Marinemuts, zoals de vrouw op de foto had bemachtigd!

(Deze foto hoort eigenlijk nog bij mijn eerder aan jou toegezonden verhaal over Hr.Ms. Kortenaer naar het Asmatgebied! ..en is door mij ook nog niet eerder uit handen gegeven! Arie, aan jou de eer!

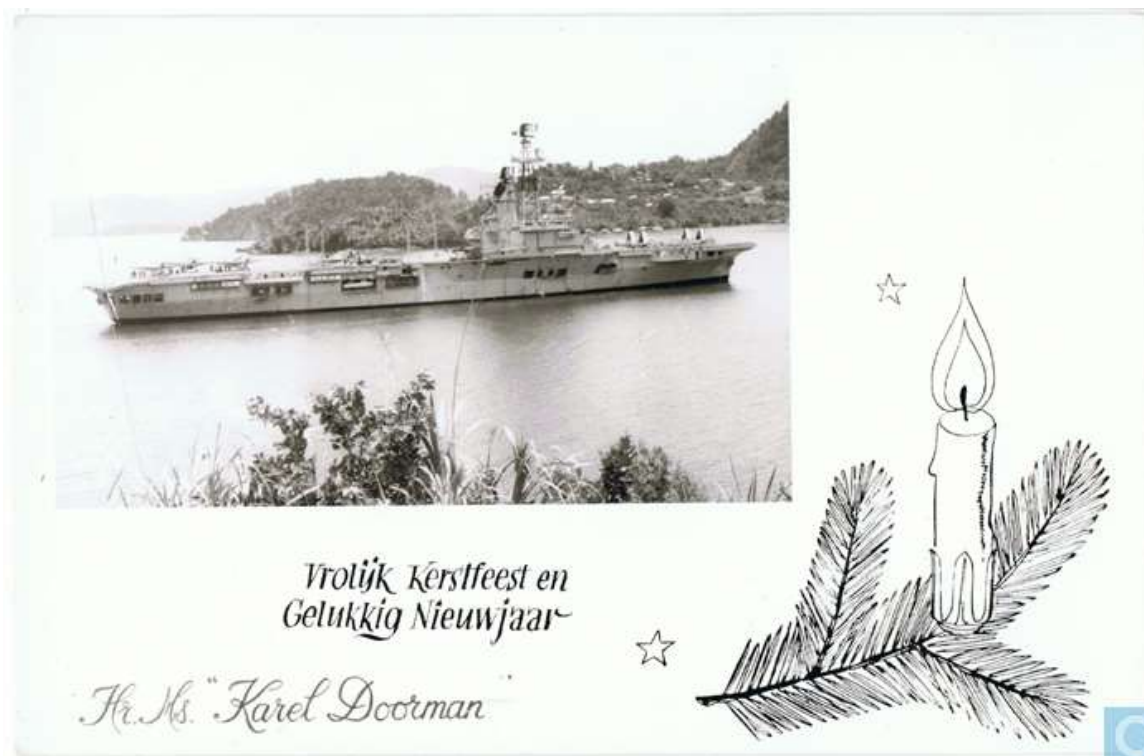
Arie, en alle lezers van ****ten Anker****, wij wensen jullie met jullie gezinnen fijne, gelukkige feestdagen. en daarbij ook een voorspoedige genezing, met hartelijke groeten van Bepie & Gerrit Engelbertink

Vrolyk Kerstmis

Gelukkig Nieuwjaar

Kerkdienst...

Zeer tegen zijn zin moest de commandant van een torpedobootjager zelf de kerkdienst op zijn schip leiden en hij liet aan de kuiser van het eskader (die een vlootpredikant aan boord had) vragen om een onderwerp voor de te houden preek. Dit verzoek werd kort voor achten overgeseind. Een paar minuten later aflossing van de wacht, waarbij verzuimd werd de opkomende officier van de wacht in te lichten over de nog uitstaande vraag. De goede man keek dan ook vreemd op van het bericht dat de seiner hem om 8.15 uur kwam brengen en dat luidde: „Hoe groot is de goedheid des Heren". Na enig nadenken gaf hij opdracht terug te seinen: „Van hieruit niet te bekijken"-

Kamp Bon Koté Haïti

*Wenst u
Prettig
Kerstfeest
en Gelukkig
Nieuwjaar*

Eigen Shirt??

Mocht je een eigen shirt van een schip willen hebben of voor de gehele bemanning laten maken?

Voorbeeld: Ooit op Hr. Ms. Onbevreesd gevaren en je wilt graag een shirt hiervan.

Heb je een oud volwassen shirt van een schip en kan je dit shirt niet meer krijgen?

Mail of bel. (<http://www.marineshirt.nl>)

Doordat er al sinds begin jaren 80 shirts, sweaters, polo's geleverd worden aan diverse schepen en wij zelf voor langere tijd in dienst bij de Koninklijke Marine zijn geweest, zijn wij bekend met de "Marinewas" :) en zorgen dat de kwaliteit zo dusdanig is dat het shirt en bedrukking deze overleeft.

Deze Kersteditie wil ik graag afsluiten in nagedachtenis van alle marine vrienden die dit jaar ons zijn overleden. Deze maand is voor vele een maand van gemengde gevoelens, een maand van feest, maar ook van verdriet, van nare maar ook van fijne herinneringen... en juist die herinneringen moeten we met zijn allen proberen te koesteren.

Ik wens dan ook alle familieleden, kennissen en vrienden van onze sobats die ons zijn overleden heel veel sterkte in deze dagen...

De redactie v.d.

Arie Krijgsman

*Ik sta in Nieuwe Diep, aan de haven, en zie een schip,
grijs en statig, die uitvaart naar de oceaan.
Het is een marineschip, vol van kracht, en ik kijk naar haar,
totdat zij eindelijk er niet meer is,
een klein stipje nog,
daar waar de zee en de lucht samen gaan.*

*Dan zegt iemand naast mij: "kijk zij is weg".
Weg? waarheen? vraagt iemand
Weg uit ons zicht, dat is alles zei ik.....*

*Zij is nog net zo statig en mooi als toen zij uitvoer,
en nog net zo fier als toen zij de haven uit ging.
Zij is nog net zo goed in staat onze sobats
naar hun bestemming te varen.
Dat wij haar niet meer kunnen zien,
ligt aan ons zelf- niet aan haar*

*En precies op het zelfde moment waarop
iemand tegen me zei: "kijk zij is weg",
zijn er aan de andere kant van de grote plas ogen
die haar zien komen, aan de andere kant zijn stemmen,
die vol blijdschap zeggen: "kijk daar komt zij".....*

*"Zo verlaat ik degene die ik lief heb, een sobat...
Om diegene die ik lief had terug te vinden".*

*R.I.P.
Arie Krijgsman*